

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi oddalił powództwo (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. przeciwko P. P. oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na ustaleniu, że w dniu 20 lutego 2009 r. pozwany zawarł z (...) Bank (...) S.A. w W. umowę pożyczki o numerze (...), na podstawie której otrzymał określoną w umowie kwotę pieniężną zobowiązując się do jej zwrotu na zasadach ściśle określonych w zawartej umowie.

W dniu 09 grudnia 2009 r. (...) Bank (...) S.A. w W. zawarł z powodem umowę cesji. W § 1 pkt. 1 umowy postanowiono, że na zasadach określonych w umowie sprzedający ((...) Bank (...) S.A. w W.) sprzedał a kupujący ((...) Bank S.A. w W.) nabył w dacie zamknięcia transakcji wszystkie wierzytelności portfelowe wynikające z kredytów na nabycie towarów lub usług od (...) Sp. z o.o. udzielonych przez sprzedającego ((...) Bank (...) w W.) na podstawie umów zawartych od 23 października 2009 r. do 30 listopada 2009 r. i określonych w załączniku nr 1 do niniejszej umowy, w tym dla uniknięcia wątpliwości wszelkie prawa dotyczące ich zabezpieczenia niezależnie od tego czy zostały wymienione w załączniku nr 1 do niniejszej umowy oraz wszelkie prawa administracyjne wobec wierzytelności wymienionych w załączniku nr 1 do niniejszej umowy. W § 1 pkt. 2 umowy (...) Bank S.A. w W. zobowiązał się dodatkowo do nabycia na zasadach określonych w umowie wierzytelności wymienionych w załączniku nr 2 do umowy. Załącznik nr 2 do umowy dotyczył wierzytelności objętej umową nr (...) zawartą pomiędzy (...) Bank (...) S.A. a pozwanym. W § 2 umowy ustalono datę zamknięcia transakcji na dzień 08 grudnia 2009 r., godz. 23.59.59.

Pismem z dnia 31 października 2011 r. powód poinformował pozwanego o dokonany przelew wierzytelności przysługujących (...) Bank (...) S.A. na rzecz powoda wynikających z tytułu umowy pożyczki nr (...) i wezwał pozwanego do zapłaty zadłużenia, które na dzień 20 października 2011 r. wynosiło 69.105,82 zł.

W dniu 25 listopada 2011 r. pozwany wpłacił na rachunek (...) Bank S.A. o nr (...) kwotę 1.000 zł.

W dniu 09 lutego 2012 r. powód wystawił wyciąg z ksiąg banku nr (...), w którym stwierdza się, że pozwany posiada wymagalne zadłużenie w wysokości 71.836,71 z tytułu umowy pożyczki nr (...) z dnia 20 lutego 2010 r.

W piśmie z dnia 28 lutego 2013 r. (...) Bank (...) S.A. skierowanym do (...) Bank S.A. w W. poinformowało, że z dniem 23 października 2009 r. wszelkie prawa do rachunku pozwanego P. P. umowy kredytowej nr (...) zostały przeniesione do (...) Banku S.A. Powyższa transakcja została dokonana na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności zawartej pomiędzy (...) Bank (...) S.A. a (...) Bankiem S.A. zgodnie z art. 509 § 1 k.c.

W sprawie, która toczyła się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny – Sekcja Egzekucyjna pod sygn. akt II 1 Co 1893/11, z wniosku (...) Bank S.A. w W. z udziałem P. P. o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...)/(...)/KK, postanowieniem z dnia 08 marca 2011 r. Sąd prawomocnie oddalił wniosek. Jak wynika z uzasadnienia postanowienia przyczyną oddalenia wniosku był fakt, iż wnioskodawca (...) Bank S.A. nie wykazał, że jest następcą prawnym banku (...) S.A.

Sąd Rejonowy zważył, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z § 1 pkt. 1 umowy cesji zawartej w dniu 09 grudnia 2009 r. pomiędzy (...) Bank (...) S.A. w W. a powodem na zasadach określonych w umowie (...) Bank S.A. w W. nabył w dacie zamknięcia transakcji wszystkie wierzytelności portfelowe wynikające z kredytów na nabycie towarów lub usług od (...) Sp. z o.o. udzielonych przez sprzedającego ((...) Bank (...) w W.) na podstawie umów zawartych od 23 października 2009 r. do 30 listopada 2009 r. Umowa pożyczki pomiędzy (...) Bank (...) S.A. a pozwanym została zawarta w dniu 20 lutego 2009 r., a zatem w dacie innej niż okres czasu wskazany w § 1 pkt. 1 ww. umowy cesji.

Co prawda jak wynika z § 1 pkt. 2 umowy (...) Bank S.A. zobowiązał się do nabycia innych wierzytelności określonych w załączniku nr 2 do tej umowy, jednakże w stosunku do tych wierzytelności umowa cesji miała charakter umowy przedwstępnej i nie przenosiła jeszcze na powoda żadnych praw i obowiązków. Stanowiła zobowiązanie na przyszłość do nabycia ściśle określonych wierzytelności.

W ocenie Sądu treść umowy cesji z dnia 9 grudnia 2009 r. jednoznacznie wskazuje, że przedmiotem sprzedaży są tylko i wyłącznie wierzytelności określone w § 1 pkt. 1 umowy. W ocenie Sądu powód nie przedstawił żadnego dowodu, że doszło do nabycia wierzytelności wynikającej z umowy kredytu zawartej przez pozwanego w dniu 20 lutego 2009 r.

Okoliczność, iż pozwany w dniu 25 listopada 2010 r. dokonał wpłaty kwoty 1.000 zł na rzecz A. Bank nie może być okolicznością potwierdzającą fakt uznania zobowiązania przez pozwanego względem powoda, a tym samym przejścia wierzytelności na rzecz powoda.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. wyrażającego zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu.

Od wskazanego wyroku apelację złożył powód, zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego mającego istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia to jest:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, gdyż miał on istotny wpływ na jego treść poprzez uznanie, że wierzytelność z tytułu umowy nr (...) nie przeszła na powoda w sytuacji, gdy (...) Bank S.A. dostatecznie wykazał na podstawie przeprowadzonych dowodów, że wierzytelność przeszła na jego własność oraz brak dostatecznego wykazania przez powoda, że jest on następcą prawnym banku (...) S.A.,

2. błędną ocenę materiału dowodowego oraz sprzeczność ustaleń z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, poprzez uznanie przez sąd, iż powód nie przedstawił żadnego dowodu, że doszło do nabycia wierzytelności wynikającej z umowy kredytu przez pozwanego w dniu 20 lutego 2009 roku na (...) Bank S.A. od (...) Bank (...) S.A. w sytuacji gdy powód przedstawił 5 dowodów na poparcie stanowiska, że doszło do nabycia wierzytelności przez (...) Bank S.A. to jest umowę kredytu, cesję, wydruk z załącznika do cesji, pismo (...) Bank (...) S.A. i potwierdzenie dokonania wpłaty,

oraz zarzucił obrazę prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. 511 k.c. i przyjęcie, że dla ważności przelewu wierzytelności wymagana jest forma szczególna, co miało w konsekwencji istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, a ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Widzewa w Łodzi.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Przechodząc do oceny zasadności zarzutów apelacyjnych podnieść należy, iż w pierwszej kolejności rozważeniu podlegają zarzuty prawa procesowego, ponieważ ocena zasadności naruszenia prawa materialnego może być dokonana dopiero po stwierdzeniu, że ustalenia stanowiące podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku zostały dokonane zgodnie z przepisami prawa procesowego.

Sąd Rejonowy dokonał w sprawie trafnej oceny zgromadzonych dowodów stosownie do wymogów art. 233 § 1 k.p.c. i poczynił w sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne.

Słusznie Sąd Rejonowy uznał, że powód nie wykazał, iż wierzytelność z umowy pożyczki nr (...) nie została na powoda przeniesiona. Prawidłowo zauważył Sąd Rejonowy, że przedstawiona przez powoda umowa cesji z dnia 9 grudnia 2009 roku, zgodnie z § 1 ust. 1, obejmuje sprzedaż na rzecz powoda, jako nabywcy, wierzytelności wynikających z kredytów

zbywcy – Banku (...) – udzielonych na podstawie umów zawartych od dnia 23 października 2009 roku do dnia 30 listopada 2009 roku. Tymczasem umowa pożyczki zawarta przez pozwanego z (...) Bank (...) S.A. w W. zawarta została w dniu 20 lutego 2009 roku.

Prawidłowo również zaakcentował Sąd Rejonowy, że z § 1 ust. 2 omawianej umowy wynika, że powód zobowiązał się jedynie do nabycia na zasadach określonych w umowie wierzytelności wymienionych w załączniku nr 2 do umowy, który to załącznik powód przedstawił w niniejszym postępowaniu. Umowy przelewu tych wierzytelności jednak nie przedstawił. Załączona więc umowa oraz załącznik w żaden sposób nie wskazuje, że do przelewu przedmiotowej wierzytelności przysługującej w stosunku do pozwanego doszło. Umowa ta oraz załącznik wskazuje jedynie, że powód zobowiązał się nabyć wierzytelność, a nie ją nabył.

W tym miejscu zauważyć należy, że podstawowym dokumentem pozwalającym na wykazanie dokonania przelewu wierzytelności jest umowa cesji, o czym stanowi art. 509 § 1 k.c. Z umowy takiej winno wynikać, kto zbywa (cedent), na rzecz kogo (nabywca – cesjonariusz) i jaką wierzytelność. Umowy takiej nie może zastąpić, jak chce apelujący, oświadczenie pracownika Banku (...) z dnia 28 lutego 2013 roku, na które powołuje się skarżący. Oświadczenie takie bowiem nie spełnia wymogu umowy zawierającej zgodne oświadczenia woli obu stron.

O przelewie nie może także stanowić wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda. Po pierwsze zauważyć należy, że w obowiązującym brzmieniu art. 95 ust. 1 Prawa Bankowego (tekst jednolity z dnia 2 listopada 2012 r., Dz.U. z 2012 r. poz. 1376 ze zm.) nie nadaje księgom rachunkowym banku mocy dokumentu urzędowego w postępowaniu cywilnym. W wyroku z 15.3.2011 r. (P 7/09) Trybunał Konstytucyjny orzekł bowiem, że art. 95 ust. 1 w brzmieniu nadanym ustawą z 26.6.2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw, w związku z art. 244 § 1 i art. 252 ustawy z 17.11.1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego w części, w jakiej nadaje moc prawną dokumentu urzędowego księgom rachunkowym i wyciągom z ksiąg rachunkowych banku w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z czynności bankowych w postępowaniu cywilnym prowadzonym wobec konsumenta, jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 zd. 1 i art. 76 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 20 Konstytucji RP. Po drugie, nie można pominąć, że wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda wydany został na podstawie dokonanego, w ocenie powoda, skutecznego przelewu wierzytelności. Brak cesji przedmiotowej wierzytelności powoduje również, że opierające się na nieistniejącym przelewie księgi rachunkowe nie mogą dowodzić istnienia wierzytelności po stronie powoda. Wyciąg z ksiąg rachunkowych nie może zastępować dokonania czynności prawnej. Również sam fakt określonego zachowania pozwanego polegającego na zapłacie powodowi kwoty 1.000 zł nie może przesądzać o tym, że umowa cesji została skutecznie zawarta. Pozwany dokonał bowiem tej zapłaty na skutek wezwania do zapłaty i mylnego poinformowania o dokonaniu cesji, która nie miała miejsca.

Żaden zatem z dowodów, na które powołuje się apelujący nie wykazuje w sposób odpowiedni, że do przelewu przedmiotowej wierzytelności doszło.

Przechodząc do oceny zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego, których zastosowanie Sąd Okręgowy, jako Sąd II instancji, jest zobowiązany zbadać z urzędu podnieść należy, że przelew wierzytelności (cesja) polega na przeniesieniu wierzytelności z majątku dotychczasowego wierzyciela do majątku osoby trzeciej na mocy umowy zawartej między zbywcą wierzytelności (cedentem) a jej nabywcą (cesjonariuszem). Przeniesienie wierzytelności z majątku cedenta do majątku cesjonariusza jest skutkiem rozporządzenia tą wierzytelnością przez dotychczasowego wierzyciela. Kodeks cywilny przyjął w art. 510 § 1 w zasadzie system francuski umów zobowiązujących o podwójnym skutku zobowiązująco-rozporządzającym. Wynika stąd, że zasadniczo umowa zobowiązująca do dokonania przelewu oprócz skutku zobowiązującego, prowadzi również do rozporządzenia wierzytelnością. Jest to więc zasada podwójnego skutku.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy zauważyć należy, że, jak zostało wskazane, z § 1 ust. 1 umowy nie wynika, ani skutek zobowiązujący, ani rozporządzający, jeżeli chodzi o przelew przedmiotowej wierzytelności. Powołanego skutku zobowiązującego wynikającego z samego zobowiązania do przelewu wierzytelności nie można również wywieść z § 1 ust. 2 umowy. W postanowieniu tym mowa jest bowiem jedynie o zobowiązaniu

powoda (A. Banku, czyli nabywcy) do nabycia określonych w załączniku do umowy wierzytelności, brak natomiast jest zobowiązania zbywcy (Banku (...)) do przeniesienia na powoda tych wierzytelności.

Sąd Rejonowy rozpoznając sprawę nie naruszył art. 511 k.c., zgodnie z którym, jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony. W rozpoznawanej sprawie wierzytelność względem pozwanego była stwierdzona pismem, a zatem dla celów dowodowych (ad probationem) przelew winien być również pismem stwierdzony. Rację ma apelujący, że dla ważności przelewu nie jest wymagana żadna forma szczególna. Jednakże zdziwienie budzi argumentacja skarżącego, że powód nie musiał przedstawiać umowy przelewu na piśmie, skoro od początku w pozwie powód na umowę w takiej formie się powoływał. Niezależnie od powyższego zauważyć należy, że powód nie sprostował ciężarowi dowodowemu w sprawie i nie wykazał, że do zawarcia umowy przelewu wierzytelności obciążającej pozwanego doszło.

Chybiona jest również argumentacja skarżącego na poparcie tezy o zawarciu umowy cesji przedmiotem wierzytelności sprowadzająca się do stwierdzenia, że niemożliwym jest, aby powód, jako bank posiadał dane klienta innego banku i dochodził jego należności. Kwestia posiadania i ochrony danych osobowych klienta banku oraz wiedzy dotyczącej obciążających go zobowiązań jest, co oczywiste i nie wymaga to pogłębionego uzasadnienia, zagadnieniem zupełnie odrębnym od kwestii skutecznego nabycia wierzytelności jednego banku przez drugi w drodze przelewu.

Mając na uwadze niezasadność zarzutów apelacyjnych oraz jednocześnie brak ujawnienia okoliczności, które podlegają uwzględnieniu w postępowaniu odwoławczym z urzędu apelacja, jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w odwołaniu do zasady odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.). Apelacja powoda okazała się niezasadna. Na kwotę przyznaną z tego tytułu stronie pozwanej złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 1.800 zł ustalone na podstawie § 6 pkt 6 w związku z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 490).